

Oikeustapauskokoelma

Asia T-24/23

UF

vastaan

Euroopan komissio

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto) 8.5.2024

Henkilöstö – Väliaikaiset toimihenkilöt – Toistaiseksi voimassa oleva työ sopimus – Sopimuksen irtisanominen – Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohta – Luottamussuhteen katkeaminen – Se, ettei tosiseikkoja ole näytetty toteen

1. *Virkamiehet – Väliaikaiset toimihenkilöt – Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvat väliaikaiset toimihenkilöt – Komission jäsenten henkilösuojauksesta vastaava henkilö – Toistaiseksi voimassaolevan sopimuksen irtisanominen – Hallinnon harkintavalta – Irtisanominen, johon sovelletaan irtisanomisaikaa – Luottamussuhteen katkeamiseen perustuva perustelu – Velvollisuutta kurinpitomenettelyn aloittamiseen ei ole (Henkilöstösääntöjen liite IX; muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohta ja 49 artiklan 1 kohta)*

(ks. 53--57 kohta)

2. *Virkamiehet – Väliaikaiset toimihenkilöt – Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvat väliaikaiset toimihenkilöt – Komission jäsenten henkilösuojauksesta vastaava henkilö – Toistaiseksi voimassaolevan sopimuksen irtisanominen – Luottamussuhteen katkeamiseen perustuva perustelu – TuomioistuINVALVONTA – Rajat (Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohta ja 47 artiklan c alakohdan i alakohta)*

(ks. 58 kohta)

3. *Virkamiehet – Väliaikaiset toimihenkilöt – Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvat väliaikaiset toimihenkilöt – Komission jäsenten henkilösuojauksesta vastaava henkilö – Toistaiseksi voimassaolevan sopimuksen irtisanominen – Luottamussuhteen katkeamiseen perustuva perustelu – Irtisanomispäätös – Velvoite näyttää toteen, että väitetyt tosiseikat pitävät paikkansa – Laajuus – Noudattamatta jättäminen – Seuraukset*

(Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohta ja 47 artiklan c alakohdan i alakohta)

(ks. 64–70 kohta)

Tiivistelmä

UF, joka on komission jäsenten henkilösuojauksesta vastaava henkilö, nosti kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa, joka kumoaa komission päätöksen, jolla kantajan väliaikaisen toimihenkilön toistaiseksi voimassa oleva työsopimus irtisanottiin.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tässä yhteydessä toimielinten velvollisuuksia muun muassa siltä osin kuin on kyse tosiseikkojen toteen näyttämisestä toimielimen ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot) 2 artiklan c alakohdassa tarkoitettun väliaikaisen toimihenkilön välisen työsopimuksen irtisanomista luottamussuhteen katkeamisen vuoksi koskevan päätöksen yhteydessä.

Työsopimusten tekemiseen valtuutettu viranomainen irtisanoi käsiteltävässä asiassa kantajan työsopimuksen viiden kuukauden irtisanomisajalla luottamussuhteen katkeamisen vuoksi työterveysyksiköltä tulleiden valitusten johdosta; kyseiset valitukset koskivat kantajan väitetysti asiatonta käyttäytymistä kahdessa polymeraasiketjureaktiota (PCR) koskevassa virologisessa testissä, joissa kantajan oli käytävä työtehtäviensä yhteydessä. Kantaja teki kyseisestä päätöksestä valituksen, jonka viranomainen, jolla on oikeus tehdä palvelukseen ottamista koskevia sopimuksia, kuitenkin hylkäsi. Kantaja nosti tämän johdosta unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen, jossa hän vaati yhtäältä päätöksen, jolla hänen työsopimuksensa irtisanottiin, kumoamista ja toisaalta korvausta henkisestä kärsimyksestä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi, että lähtökohtaisesti viranomainen, jolla on oikeus tehdä palvelukseen ottamista koskevia sopimuksia, oli toimivaltainen irtisanomaan kantajan sopimuksen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan perusteella ennen sen päättymistä irtisanomisajalla, jonka pituus on kuukausi jokaista täyttä palvelusvuotta kohti, kuitenkin vähintään kolme kuukautta ja enintään kymmenen kuukautta, tarvitsematta aloittaa kurinpitomenettelyä.

On näet niin, että koska viranomaisella, jolla on oikeus tehdä palvelukseen ottamista koskevia sopimuksia, on laaja harkintavalta, kun kyseessä on virhe, jonka perusteella väliaikaisen toimihenkilön irtisanominen voi olla oikeutettua, mikään ei velvoita sitä aloittamaan kurinpitomenettelyä viimeksi mainittua vastaan sen sijaan, että se turvautuisi muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdassa säädettyyn mahdollisuuteen irtisanoa sopimus yksipuolisesti. Vain siinä tapauksessa, että viranomainen, jolla on oikeus tehdä palvelukseen ottamista koskevia sopimuksia, aikoo irtisanoa väliaikaisen toimihenkilön ilman irtisanomisaikaa, koska tämä on vakavasti laiminlyönyt velvollisuutensa, muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 49 artiklan 1 kohdan mukaan on aloitettava kurinpitomenettely, josta säädetään henkilöstösääntöjen liitteessä IX, jota sovelletaan analogisesti väliaikaisiin toimihenkilöihin.

Käsiteltävässä asiassa kantajan työsopimuksen irtisanominen irtisanomisaikaa noudattaen perustui komission ja kantajan välisen luottamussuhteen katkeamiseen sen käyttäytymisen vuoksi, johon kantajan katsottiin syyllistyneen mainittujen PCR-testien yhteydessä; työsopimus irtisanottiin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan mukaisesti eikä muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 49 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Vaikkei tältä osin viranomaisen, jolla on oikeus tehdä palvelukseen ottamista koskevia sopimuksia, tehtävänä olekaan korvata kantajan esimiehen tekemää arviota luottamussuhteen tosiasiallisesta katkeamisesta omalla arviollaan, sen on kuitenkin tutkittava ensin, onko luottamussuhteen puuttuminen tai katkeaminen todella otettu asiassa esille; sitten tarkistettava tosiseikkojen aineellinen paikkansapitävyys ja sen jälkeen varmistettava, ettei irtisanomisvaatimukseen liity sen perusteeksi esitetyt syyt huomioon ottaen perusoikeuksien loukkaamista tai harkintavallan väärinkäyttöä. Tässä yhteydessä työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen voi muun muassa katsoa asianomaisen esittämät huomautukset huomioon ottaen, että erityisten olosuhteiden vuoksi on suunniteltava muita toimenpiteitä irtisanomisen sijaan: asianomainen voidaan esimerkiksi siirtää muihin tehtäviin komission sisällä.

Lisäksi on niin, että jos väliaikaisen toimihenkilön työsopimuksen irtisanomisesta päättänyt toimielin viittaa erityisesti täsmällisiin aineellisiin tosiseikkoihin, jotka ovat luottamuksen menettämisen vuoksi tehdyn irtisanomispäätöksen taustalla, tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava näiden aineellisten tosiseikkojen paikkansapitävyys. On erityisesti niin, että toimielimen selventäessä luottamuksen menettämisen taustalla olevia syitä viittaamalla täsmällisiin aineellisiin tosiseikkoihin, tuomioistuimen on valvottava sitä, että nämä syyt perustuvat aineellisesti paikkansapitäville tosiseikoille. Tuomioistuin ei täten korvaa omalla arviollaan toimivaltaisen viranomaisen arviota, jonka mukaan luottamus on menetetty, vaan pelkästään valvoo sitä, ovatko päätöksen taustalla olevat tosiseikat, joita toimielin on esittänyt, aineellisesti paikkansapitävät.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tältä osin tarkasteltuaan kyseessä olevia tosiseikkoja, että viranomaisen, jolla on oikeus tehdä palvelukseen ottamista koskevia sopimuksia, tekemä päätös on lainvastainen, koska kyseinen viranomainen katsoi saaneensa riittävästi tietoa riidanalaisten PCR-testien suorittaneiden sairaanhoitajien, joiden näkemyksen tosiseikoista kantaja on kyseenalaistanut, todistajanlausuntojen perusteella ja koska se kieltäytyi tarkistamasta riidanalaisen päätöksen taustalla olevia tosiseikkoja sellaisten muiden todisteiden valossa, jotka kuitenkin olivat käytettävissä, tai edes järjestämästä hallinnollista tutkintaa. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy kantajan esittämän väitteen, jonka mukaan päätöksen perusteena olevia tosiseikkoja ei ole näytetty toteen. Se hylkää kuitenkin vahingonkorvausvaatimuksen, koska kantaja ei ole kyennyt osoittamaan – kuten sille kuuluisi –, että henkistä kärsimystä, johon hän vetoaa, ei voida kokonaisuudessaan korjata riidanalaisen päätöksen kumoamisella, eikä sitä, että henkinen kärsimys olisi sellaisenaan korvattavissa.